

KBM 4001 Kastellet, 3 stokke

Sankt Annæ Vester Kvarter (matr.nr. 66a), Kastels sogn,
Sokkelund Herred, Københavns Amt.

Sb-nummer 020306-171

Kulturstyrelsens j.nr.: 2013-7.23.02-0023

Niels H. Andreasen

Københavns Museum
Vesterbrogade 59
1620 København V
Telefon: +45 33 21 07 72
Fax: +45 33 25 07 72
E-mail: sekr@bymuseum.dk
www.copenhagen.dk

Forside: Foto af Stok – N. Andreasen
© Københavns Museum 2013

1 Indholdsfortegnelse

1	Indholdsfortegnelse	3
2	Abstract	4
3	Undersøgelsens forhistorie	6
4	Administrative data	6
5	Øvrige data	6
6	Topografi, terræn, undergrund	7
7	Målesystem	9
8	Udgravningsmetode	9
9	Undersøgelsens resultater	9
	9.1 Kamin.....	9
	9.2 Sonderingshuller	11
	9.3 Fundmateriale	11
	9.4 Sammenfatning.....	15
10	Fremtidigt arbejde.....	16
11	Litteraturliste og hjemmesider	16
12	Anlægsliste	17
13	Fundliste	17
14	Tegningsliste	17
15	Fotoliste	17
16	Bilag.....	19

2 Abstract

Dansk

I forbindelse med genoprettelsesarbejder på Kastelet efter skybruddet i 2011 skulle der etableres sonderingshuller i Artilleristok, Generalstok og Kommandantgården. Samtidig skulle gulvbelægningen skiftes i Generalstok. En kamin blev dokumenteret, og der blev opsamlet en lille mængde fund umiddelbart under det optagne cementgulv. Kaminen og de funde genstande kan dateres til Generalstoks anlæggelse i 1660'erne.

English

In connection with the restoration work at the Citadel after the cloudburst in 2011, sondage holes were established in Artilleristok, Generalstok and Kommandantgården. At the same time, the flooring was replaced in Generalstok. A fireplace was documented and a small amount of finds were collected immediately below the cement floor in Generalstok. The fireplace and the finds date to the construction of the building in the 1660s.

Figur 1. Det berørte område markeret med rød cirkel.

3 Undersøgelsens forhistorie

Ved skybruddet i juli 2011 blev tre af stokkene langs Kastelets hovedgade beskadiget som følge af omfattende oversvømmelser inden for voldanlægget. Istandsættelsen af Artilleristok, Generalstok Fortunstok samt Kommandantgården omfatter genoprettelsesarbejder og indvendige istandsættelser. I den forbindelse blev der ført tilsyn med opgravning af gulvet i Generalstok samt etablering af sonderingshuller i de berørte bygninger.

Museet førte tidligere i 2013 tilsyn med etableringen af fem sonderingshuller op til en række bygninger på Kastelet, hvorved disses fundamenter blev undersøgt (KBM 3997). I lighed med det aktuelle projekt var registreringen af bygningsfundamenterne et led i istandsættelsen, genopretningen og langtidssikringen af de fredede bygninger på Kastelet.

4 Administrative data

Museet modtog oplysninger d. 4.4.2013 fra Kulturstyrelsen om tilladelse til Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste vedrørende etablering af ny gulvbelægning og sonderingshuller i tre fredede bygninger.

4.4.2013. KBM afsendte budget til Kulturstyrelsen og bygherres repræsentant.

9.4.2013. Museet modtog Kulturstyrelsens godkendelse af budgettet og den

10.4.2013 meddeler bygherre at budgettet er modtaget og at de er indforståede med dets størrelse.

24.4.2013. Forsvaret ansøger Kulturstyrelsen om yderligere tilladelse til udførelse af sonderingshuller og geotekniske borer i ved Kommandantgården. Efter aftale med museet inkluderes denne del i det oprindelige budget.

Undersøgelsen blev udført af Københavns Museum (KBM) og bekostes af bygherre jfr. Museumslovens kapitel 8a. Bygherre er Byggedivisionen, Projektteam Øst, Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste, Spanteloftvej 16, Nyholm, 1439 København K. Bygherrerepræsentant er Camilla Hauch Fenger.

Al dokumentation opbevares på Københavns Museum under internt sagsnummer 2887.

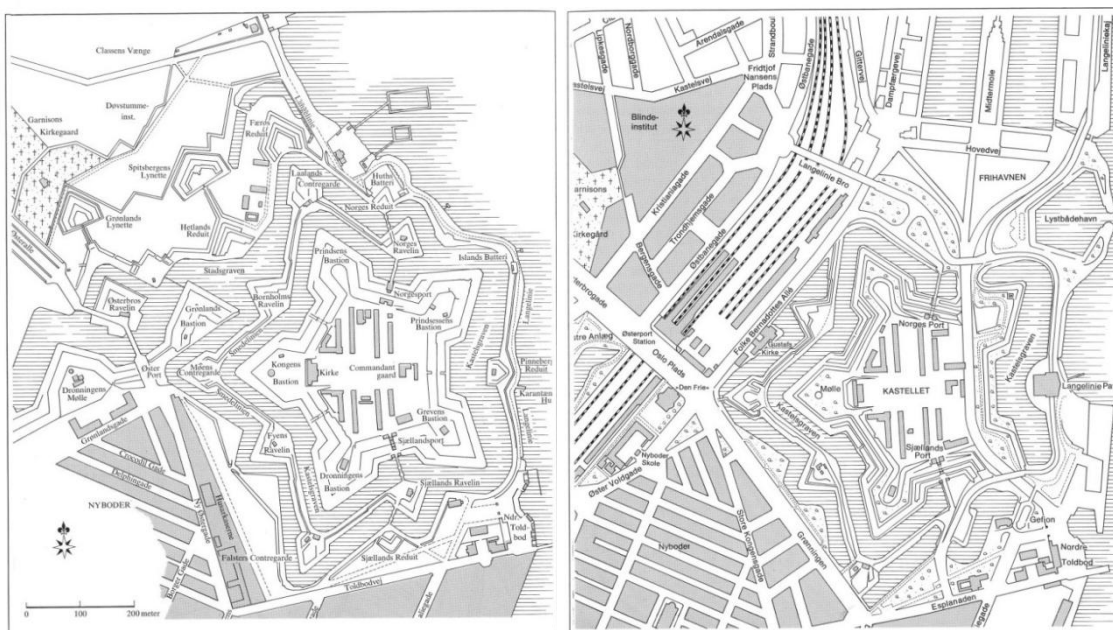
5 Øvrige data

Den arkæologiske registrering foregik mellem d. 8.4.2013 og d. 1.7.2013. Arbejdet på lokaliteten skred langsomt frem, fordi opgravningerne fandt sted i små rum inden i de fredede bygninger. Der var derfor tale om et sporadisk tilsyn med lange pauser. Tilsynet blev udført af arkæolog Niels H. Andreasen, der ligeledes har stået for udførelse af beretningen.

6 Topografi, terræn, undergrund

Kastellet er oprindeligt anlagt af Christian d. 4. men blev efter belejringen af København voldsomt udbygget under Frederik d. 3 af den hollandske ingeniør Henrik Ruse i 1661-64 og fik den form, som kendes i dag¹. Fem store bastioner blev rejst forbundet med kurtiner med dobbelte grave mod landsiden adskilt af den lange kontrescarpe kaldet Smedelinien. Vandet i de dobbelte voldgrave var forbundet med det voldsystem, der omgav hele København, og i dag kan erkendes i form af parkanlæg som Østre Anlæg, Botanisk Have og Tivolisøerne. I 1870'erne påbegyndtes nedrivningen af Vester- og Nørrevold². Befæstningen havde ikke længere nogen militær betydning, og man ønskede områderne udnyttet.

Kastellet ejes i dag af Forsvaret, og anvendes foruden forsvarschefens residens i Kommandantgården af bl.a. Hjemmeværnet, Forsvarets Efterretningstjeneste, foreningen Kredsen Mars og Merkur Danmark og Forsvarets Bibliotek, samt en række mindre myndigheder og tjenesteboliger. Kastellet blev renoveret 1989-99 ved hjælp af midler fra A.P. Møller og Hustru Chastine McKinney Møllers Fond til almene Formål³ og fremstår som et særdeles velbevaret eksempel på et 1600-tals forsvarsværk. Kastellet er fredet og fungerer både som militærrområde, kulturhistorisk mindesmærke, museum og park⁴.

Figur 2. Kastellets udvikling fra 1856 (venstre) til 1986 (højre). Fra Wassard 1990, 242f.

1 Wassard 1990, 420.

2 Wassard 1990, 425.

3 Christensen 1998, 89.

4 Kulturstyrelsen 2012.

Artilleristok og Generalstok

Stokbarakkerne hører til den ældste bebyggelse på Kastellet og er bygget af den nederlandske officer og ingeniør Henrik Rüse (1624-1679) i årene efter svenskerne belejring af København (1658-60). Der blev oprindeligt opført seks stokke og disse stod færdigindrettet i oktober 1664, hvor indkvarteringen af de første soldater fandt sted. En stok bestod af flere sammenbyggede toetagers "barakker" – en boligenhed, som bestod af fire kamre fordelt på to etager samt et rum i tagetagen. En barakstue var ca. 4 x 4 meter og indeholdt to tremandsenge, et lille bord og to bænke. Inden for hver indgangsdør var en vindeltrappe, der gav adgang til boligenhedens 2. og 3. etage. Stokkene var udstyret med grundmurede enkelt- og dobbeltkaminer, som gav varme i form af strålevarme fra den åbne ild, og her tilberedte soldaterne også deres mad. Med årene fik bygningerne navne efter deres funktion, og navnet Artilleristok henviser til de af Kastellets artillerister, som havde tjenestebolig i stokken. I Generalstok boede officererne inden Kommandantgården blev bygget i 1725.

Bygningerne var oprindeligt forsynet med små tagkviste, som i årene 1767-72 blev nedtaget og erstattet af en gennemgående kvist (mansardtag), hvorved stokkenes nuværende karakteristiske tagprofil blev skabt. Ved restaureringen efter 2. Verdenskrig blev de fleste skorstene fjernet. Det er formentlig ved denne lejlighed at kaminerne i midten af bygningernes længdeakser blev nedrevet, og i stedet blev der bygget en gennemgående midtergang igennem stokkene.

Bygningernes rødpudsede grundmure hviler på store, rektangulære sokkelsten. Umiddelbart under gadeniveau er der syldsten med mellemrummene udfyldt af teglsten. Syldstenene er funderet i et lag af mørtel, hvorunder der findes gulgråt ler. Samlet stikker fundamenterne ikke mere end 60-65 cm under overfladen.

Figur 3. Generalstok set mod sydvest. Stokken blev bygget 1663-64 og er i dag fredet. Foto: <http://www.flickr.com/photos/sbjphoto/5926331388/>

7 Målesystem

Opmålinger er foretaget i forhold til de eksisterende rum i bygningerne med målebånd samt tommestok. De målfaste skitsetegninger blev indskannet elektronisk, derefter georefereret, og efterfølgende overført til museets digitale registreringssystem IntraSIS under sagsnummer K2013:11.

8 Udgravningsmetode

Efter nedbrydning og udrydning af det eksisterende betongulv i Generalstok blev den blotlagte jordoverflade gennemgået. Fremkomne anlæg blev afrenset med graveske og derefter opmålt og dokumenteret ved målfaste skitsetegninger samt fotos. Jorden under de fjernede gulvarealer i Generalstok blev afsøgt systematisk med metaldetektor.

Sonderingshullerne i Kommandantgården blev indlagt i IntraSIS på baggrund af georefererede oversigtsplaner udleveret af entreprenøren. De indendørs sonderingshuller i Artilleristok og Generalstok blev besigtiget men blev ikke målt ind.

9 Undersøgelsens resultater

9.1 Kamin

Under det nuværende cementgulv i Rum 137 fandtes et anlæg S100060, der tolkes som sokkelresterne af en kamin (Bilag 1). Anlægget var funderet på natursten og opbygget af gule tegl, der lå i parallelt eller vinkelret forløb med de stående mure i retning N-S og Ø-V. To skifter af tegl var synlige i det opgravede niveau. Teglstene havde dimensionerne 21,5 x 10 x 5 cm. Oven på teglene og på nogle af de blottede natursten lå et kraftigt lag af gråhvidt kalkmørtel. Kaminens bundlag bestod af teglrester og brændt ler. Trækul og enkelte fiskeben og andre mindre dyreknogler kunne ses lokalt i kaminens varmepåvirkede bundlag (Fig. 12).

I mellemgangen ud for Rum 137 fandtes anlæg S100061, der tolkedes som samhörørende med S100060. Argumentation herfor er flugtende forløb af teglsten samt de to anlægs meget ens karakter.

En grund- og profilplan over stokkene fra 1728 viser, hvordan kaminer var placeret i bygningens længdeakse (Bilag 2 & 3). Nogle af kaminerne var orienteret mod henholdsvis øst eller vest, mens andre var dobbelte, således at den samme kamin kunne bruges i rummene på hver side af stokkens længdeakse. Et tegnet tværsnit af bygningen antyder, at funderingen af stokkens kaminer har samme dybde som de bærende ydervægge, og etablering af sonderingshuller langs Artilleristoks yderfacade bekræfter en begrænset sokkeldybde på ca. 60 cm (KBM 3997).

Den nuværende rumfordeling stemmer nogenlunde overens med bygningens oprindelige grundplan, og det er derfor muligt at sammenligne de fundne anlæg med de strukturer i bygningen, der var i funktion fra den anden halvdel af 1600-tallet og fremefter. På baggrund af en sammenligning med grundplanen fra 1728 tolkes S100060/S100061 derfor som resterne af en dobbeltkamin med tilhørende skorsten (Bilag 2 & 3).

Figur 5. Fundamentsdelen S100060 fra dobbeltkaminen set mod syd i Rum 137.

Figur 6. Fortsættelsen af dobbeltkaminen mod øst i stokkens mellemgang (S100061).

Under opgravningen stødte entreprenøren jævnligt på større natursten. Disse kunne dog ikke umiddelbart sættes i relation til hinanden eller til bygningen. Formodentlig er der tale om løstliggende fundamentssten til yderligere kaminer eller til sløjfede indermursforløb.

9.2 Sonderingshuller

Der blev etableret seks sonderingshuller i Kommandantgården med størrelse 0,6 x 0,6 meter og med varierende dybde. lagttagesforholdene i de små huller var yderst begrænsede. Selv om der i flere tilfælde kunne iagttages forløb af teglsten, der formodes at være del af Kommandantgårdens fundament, var det ikke muligt at registrere disse nærmere. Den sandede fyldjord fra hullerne indeholdt en del teglstensfragmenter, men der blev ikke gjort arkæologiske fund.

Figur 7. Sonderingshul A4 (Z100008) i Kommandantgårdens hovedbygning.

9.3 Fundmateriale

Fra undersøgelsen er der registreret 35 fund, som er registreret under 14 fundnumre. Samlet havde fundene en vægt på 813,4 gram. Det indsamlede genstandsmateriale er registreret i IntraSIS databasen 2013:11 under følgende grupperinger:

Materiale	Antal	Vægt (gr.)
Arms and armour	1	26,0
Building materials	10	529,7
Ceramic	13	44,6
Clay pipes	6	12,6
Coin	1	7,7
Household materials	1	57,2
Personal items	1	3,6
Slag	2	132,0
Sum	35	813,4

Tabel 1. Fund opsamlet fra undersøgelsen.

Jorden, som udgør Kastellets fæstningsanlæg, er opfyldningsjord fra andre områder i København og rummer derfor keramikskår, knogler og andre fund, der ikke nødvendigvis har noget direkte at gøre med Kastellets historie. Imidlertid taler dateringen af en mønt samt genstandenes placering umiddelbart under det senere

cementgulv for at de fundne genstande skal knyttes til stokkenes brugshistorie. Der lader til at være tale om fund, som skal dateres fra den anden halvdel af 1600-tallet.

Fundgennemgang

Generalstok

Glaseret rødbrændt lertøj forekommer i et antal på i alt 13 skår, og der er desuden en komplet miniature salvekrukke (F100041). Salvekrukken er 4,3 cm høj, næsten tøndeformet, og med udsvajet rand. Krukken fremstår i lys brun farve med en let grønlig nuance. Den er glaseret med en klar blyglasur både udvendig og indvendig, men glasuren er dog ikke nået helt ned i bunden på indersiden. På ydersidens bund er der tydelige spor af pottemagerens drejehjul. Krukken er ikke så omhyggeligt fremstillet og er en smule skæv. To udekorerede sideskår fra Rum 141 er glaseret indvendigt med klar blyglasur (F100042). Begge bærer tydeligt præg af sekundær varmpåvirkning idet de begge er sortsvedne, og på det ene skår er glasuren opboblet. Samlingen af små sideskår F100043 fra Rum 137 er opsamlet fra kaminens bundlag. Ligesom de større skår er de kun glaseret på indersiden med klar blyglasur. Flere af de små skår er tyndt gods på 2.5-3 mm, hvilket antyder at der snarere er tale om serveringsservice end solidt køkkentøj.

Figur 8. Salvekrukke? af rødbrændt keramik (F100041).

Seks udekorerede fragmenter af kridtpibestilke er opsamlede (F100044, F100045). Stilkene varierer i tykkelse mellem 5-9 mm men kan ikke dateres nærmere inden for perioden 1600-1800.

Der fremkom en enkelt svensk kobbermønt (F100047). Det drejer sig om en 1/6 ör slået under Karl XI (1660-1697). Forsiden fremstiller tre kroner med bogstaverne "C.R.S." og muligvis årstallet 1666. Bagside viser en løve under en krone og flankeret af værdien og bogstaverne "S.M." Denne type mønt er ret almindelig, og 1666-udgaven, som er den mest hyppige, blev slået i mere end 35 millioner eksemplarer.

Figur 9. Afbildning af den svenske øremønt fra 1666 i en bedre bevaret udgave. Kilde:

<http://moenter.museum.odense.dk>

Figur 10. Kobberknap (F100048), svensk mønt (F100047) og musketkugle (F100046).

Et flot fund er en fint dekoreret vægesaks af messing eller en kobberlegering (F100049) (Figur 11). Saksens ene bevarede arm er profileret og er karakteriseret ved brede og smalle koncentriske vulster. Vægesaksens opsamlingsboks er dekoreret med indridsede, skråstillede og krydsende linjer.

Figur 11. Vægesaks (F100049).

Vægesakse blev benyttet fra midten af 1500-tallet til at trimme væger regelmæssigt for at fremme en langsommere, ensartet brænding og for at forhindre at vægen røg. Væger var lavet af snoede tråde af hør, bomuld eller hamp, og brændte ikke nær så godt som moderne væger. Trimning eller afskæring af vægen var en forudsætning for at sikre, at lyset brændte godt. Uden trimning blev lysene for varme, smeltede for meget fedt og sendte den løbende ned af siderne på lyset. Røgdudvikling og lugt kunne også forbedres ved omhyggelig trimning.

Vægesakse spids var nyttig til at opsamle eventuelle rester af brændt væge, der faldt ned i den varme talg. Saksene havde ofte en boks eller bakke til at fange de afklippede vægestumper. Vægesakse blev produceret med dette formål indtil det 20. århundrede og det sakselignende redskab udgik af produktion med opfindelsen af selvslukkende væger.

En ubeskadiget musketkugle af bly fra Rum 141 afspejler lokalitetens militære karakter (F100046) og underdelen af en kobberknap med øsken (F100048) kan have siddet på en uniform.

Der fandtes fem rustne søm, hvoraf de tre er håndsmedede og to formodentlig er maskinfremstillede trådsøm (F100050, F100051).

En større jerngenstand er uidentificeret på grund af et tykt rustlag (F100053). Den består af et stykke krumt fladjern, der er fortykket i enden modsat krumningen. Der kan være tale om et stykke bygningsjern eller et redskab.

Der er opsamlet to matgrå plamager af smeltet bly (F100054). Disse kan være spildmateriale fra konstruktion af bygningen eller fra fremstilling af musketkugler. Den større plamage har isiddende rester af mørtel, hvilket styrker argumentet for, at der tale om blyrester fra inddækning, o.lign.

I kaminen S100060 blev der iagttaget små knoglerester, og det besluttedes derfor at indsamle en 1.5 liter jordprøve til screening på museet. Jorden blev vådsoldet igennem en si med 1 mm maskestørrelse. Solderesten blev derefter tørret og sorteret. Der fremkom en mindre samling af små brændte og ubrændte knogler, som blev kursorisk gennemgået for at skabe overblik over artsdiversiteten.⁵ Følgende arter og artsgrupper er identificeret:

- Pindsvin (*Erinaceus europaeus*), bækkenfragment, ringe bevaret.
- Fugl, ubestemt (formentlig mindre hønsefugl), vertebra.
- Fugl, ubestemt (hønsefugl i kyllingestørrelse, men ikke kylling).
- Pattedyr, ubestemt mindre art, ryghvirvel.
- Padde (*Bufo* sp.), halshvirvel.
- Seks uidentificerbare fragmenter fra større pattedyr og / eller fugle.
- Fisk, ubestemte mindre arter, vertebrae og ribben.

⁵ Dr. Katarina Papagiannis takkes for en hurtig gennemgang af knoglerne.

Figur 12. Samlingen af brændte og ubrændte knoglefragmenter fra kaminen i Rum 137 i Generalstok.

Fortunestok

En af entreprenørens ansatte indleverede fire håndsmedede søm, som var fundet ved "elektrikerarbejde bag skunken i Fortunestok" (F100052). Sømmene er velbevarede og har tydeligvis ikke ligget i jorden. Dog er de buede og må derfor formodes at være enten fejlsmedninger eller udtrukne, kasserede søm. Et af sømmene er muligvis et "læringsøm", hvor det runde hoved under smedningen er blevet banket fladt.

9.4 Sammenfatning

Tilsynet med opgravningsarbejdet gav et særdeles godt indblik i de bevaringsforhold, der findes under den nuværende gulvbelægning i Kastelets stokke. Der blev således i Generalstok påtruffet flere fundamentsrester af de kaminer, som er indgået i stokkenes oprindelige konstruktion og som kan spores på ældre kortmateriale. Man må forvente, at et lignende billede gør sig gældende i de øvrige stokke. Under betongulvet i Generalstok fandtes en lille samling af arkæologiske genstande, som sandsynligvis kan knyttes til stokkens tidlige brugsfase.

10 Fremtidigt arbejde

Københavns Museum vil fremover fortsat registrere fundamenter og kulturlag i forbindelse med skader eller med eventuelle undersøgelser, der har til formål at langtidssikre de fredede anlæg og bygninger på Kuppet, som det har været tilfældet her. På baggrund af den aktuelle undersøgelse kan det fastslås, at fremtidige arbejder i Kuppets bygninger kan have arkæologisk interesse i de tilfælde, hvor der graves under gulvniveau.

11 Litteraturliste og hjemmesider

Andreasen, N.H. 2013. *Beretning for det arkæologiske tilsyn af KBM 3997 Kuppet, sonderingshuller*. Københavns Museum.

Christensen, P.T. (ed.) 1998. *The Fortifications of Copenhagen. A guide to 900 years of fortifications history*. Copenhagen.

Dahl, B.W. 1996. Guide til Københavns Befæstning. Befæstningsleksikon 1600-1870. København, www.kobenhavnshistorie.dk, 2006.

Eriksen, F.S. 2012. Kuppets undergrund og fundering.
<http://kuppetsvenner.dk/index.php?page=kuppets-undergrund> (accessed 13.3.2013)

Foreningen Kuppets Venner
<http://kuppetsvenner.dk/index.php?page=virtuel-rundtur>

Kulturstyrelsen 2012
<https://www.kulturarv.dk/fbb/sagvis.pub?sag=3100059>

Larsen, A. & Winther, S.D. 2005. *Beretning for det arkæologiske tilsyn af KBM 3128 Langeliniebro*. Københavns Bymuseum.

Wassard, E. 1990. *København før og nu – og aldrig. Bind 10*. København.

12 Anlægsliste

IntraSIS	Type	Beskrivelse	Datering	Kontekst
S100005	Ustratificeret opfyld	Udjævningslag	1600-tallet	Z100001
S100060	Teglstensfundament	Kaminfundament af tegl og natursten	1660'erne	Z100057
S100061	Teglstensfundament	Kaminfundament af tegl og natursten	1660'erne	Z100001

13 Fundliste

IntraSIS	Beskrivelse	Materiale	Type	Antal	Kontekst
100041	Salvekrukke	Keramik	Salvekrukke	1	Z100055, rum 149
100042	Rødbændt lertøjspotte, sideskår	Keramik	Potte	2	Z100056, rum 141
100043	Rødbændt lertøjspotte, sideskår	Keramik	Skår	11	Z100057, rum 137
100044	Kridtpibestilke, udekorerede	Pibeler	Kridtpibe	4	Z100057, rum 137
100045	Kridtpibestilke, udekorerede	Pibeler	Kridtpibe	2	Z100001
100046	Musketkugle	Bly	Musketkugle	1	Z100056, rum 141
100047	1/6 öre, Karl XI, Sverige 1666?	Kobber	Mønt	1	Z100055, rum 149
100048	Knap, bronze	Kobber	Knap	1	Z100058, rum 128
100049	Vægeklipper m. dekoration	Kobber	Vægeklipper	1	Z100057, rum 137
100050	Jernnagle	Jern	Nagle	2	Z100057, rum 137
100051	Jernnagle	Jern	Nagle	3	Z100059, rum 101
100052	Jernnagle	Jern	Nagle	4	Z100012
100053	Uidentificeret jern	Jern	?	1	Z100055, rum 149
100054	Blyslagge	Bly	Slagge	2	Z100058, rum 128

14 Tegningsliste

IntraSIS	Type	Målestok	Beskrivelse	Dato	Init.
100062	Fladetegning	1:20	Kamin	8.4.2013	nha

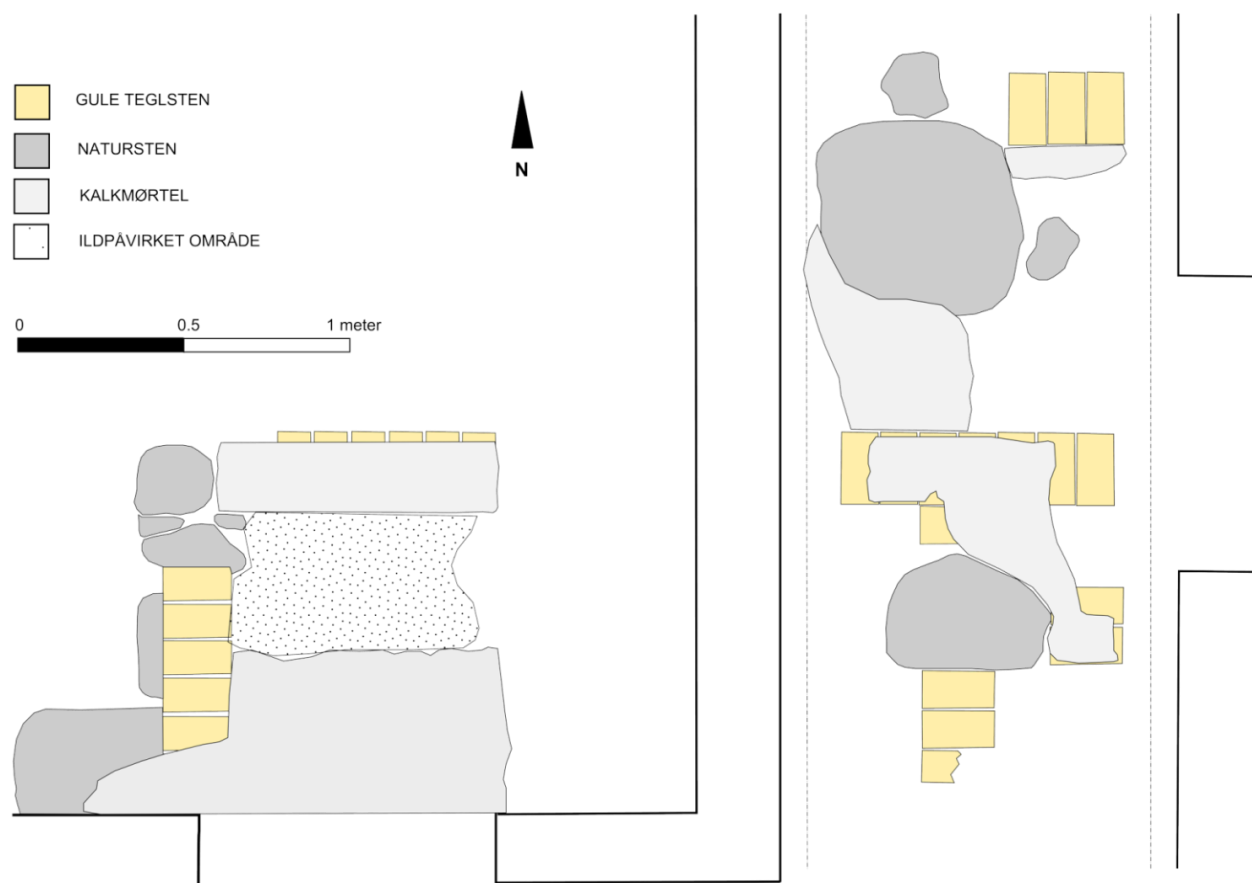
15 Fotoliste

IntraSIS	Foto nr.	Motiv	Dato	Init.
100013	DSC_1811	Kamin S100060 i rum 137, Generalstok	8.4.2013	nha
100014	DSC_1812	Kamin S100060 i rum 137, Generalstok	8.4.2013	nha
100015	DSC_1814	Kamin S100060 i rum 137, Generalstok	8.4.2013	nha
100016	DSC_1819	Kamin S100060 i rum 137, Generalstok	8.4.2013	nha
100022	WP_027	Kaminfragment	9.4.2013	jms
100023	WP_028	Kaminfragment	9.4.2013	jms
100024	WP_029	Kaminfragment	9.4.2013	jms
100025	WP_030	Kaminfragment	9.4.2013	jms
100026	WP_032	Kamin S100060 i rum 137, Generalstok	9.4.2013	jms
100027	WP_034	Kamin S100060 i rum 137, Generalstok	9.4.2013	jms

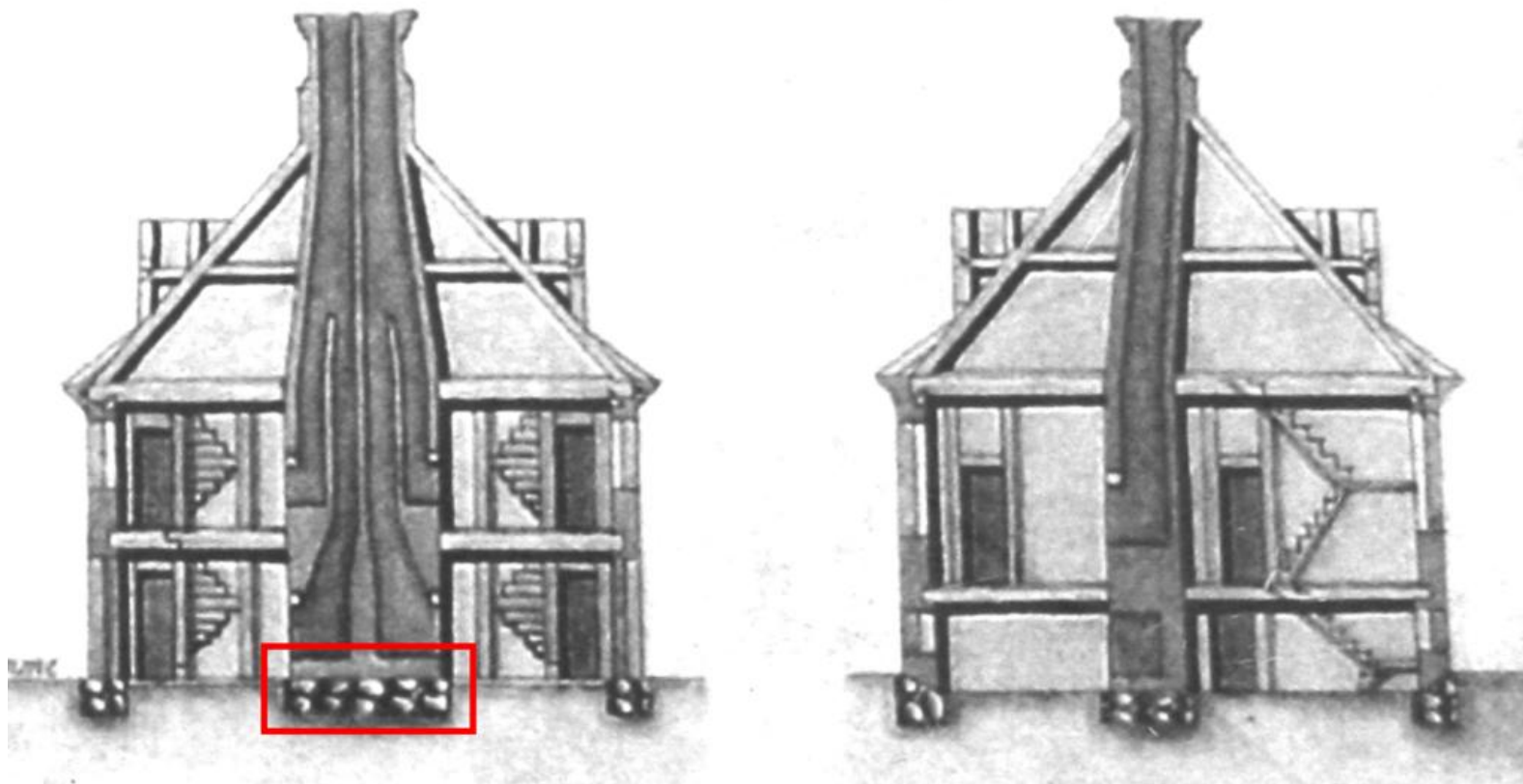
100028	WP_035	Kamin S100060 i rum 137, Generalstok	9.4.2013	jms
100029	WP_037	Kamin S100060 i rum 137, Generalstok	9.4.2013	jms
100030	WP_038	Kamin S100060 i rum 137, Generalstok	9.4.2013	nha
100031	WP_042	Løsfunden tømmer i rum 135, Generalstok	9.4.2013	nha
100032	DSC_1823	Kamin S100061 i mellemgang, Generalstok	17.4.2013	nha
100033	DSC_1824	Kamin S100061 i mellemgang, Generalstok	17.4.2013	nha
100034	DSC_1827	Kamin S100061 i mellemgang, Generalstok	17.4.2013	nha
100035	DSC_1830	Kamin S100061 i mellemgang, Generalstok	17.4.2013	nha
100036	DSC_2244	Sonderingshul B2 (Z100010), Kommandantgården	29.5.2013	nha
100037	DSC_2246	Sonderingshul B2 (Z100010), Kommandantgården	29.5.2013	nha
100038	DSC_2247	Sonderingshul A4 (Z100008), Kommandantgården	29.5.2013	nha
100039	DSC_2250	Sonderingshul A4 (Z100008), Kommandantgården	29.5.2013	nha
100040	DSC_2253	Sonderingshul A5 (Z100009), Kommandantgården	29.5.2013	nha

16 Bilag

Bilag 1. Plantegning af dobbeltkamin S100060 / S100061 i henholdsvis Rum 137 og mellemgang i Generalstok.

Bilag 2. Udsnit af kort fra 1728 med profil af stok med dobbeltkamin og enkeltkamin. Fundamentet til dobbeltkaminen er markeret med rødt.

Bilag 3. Facade- og grundplan af stok fra 1728. Den markerede dobbeltkamin formodes at være S100060 / S100061.

